

Формування основних стратегій цифрової трансформації систем освіти країн ЄС спирається на базові документи, рекомендації та пропозиції Європейського Союзу, які розробляються у співпраці представників всіх країн-членів, створюючи поступово загальний цифровий європейський простір.

Ключові слова: цифрові освітні стратегії, цифрова компетентність, країни ЄС.

Література

- DZS. (2023). European Commission continues to support digital education. <https://www.dzs.cz/en/article/european-commission-continues-support-digital-education>
- European Commission. (2019). Europe's Digital Decade: digital targets for 2030. https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/europes-digital-decade-digital-targets-2030_en
- European Commission. (2021a). Digital Education Action Plan 2021–2027. <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/digital-learning>
- European Commission. (2021b). Proposal for a Council Recommendation on the key enabling factors for successful digital education and training. <https://education.ec.europa.eu/focus-topics/digital-education/action-plan/action-1#Proposal>
- European Commission. (2021c). Proposal for a Council Recommendation on improving the provision of digital skills in education and training. <https://education.ec.europa.eu/focus-topics/digital-education/action-plan/action-10>

SOFT SKILLS: ВИКЛИКИ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Юлія Малієнко, к.пед.н.

Інститут педагогіки НАПН України
м. Київ, Україна

Метою Нової української школи є створення таких освітніх закладів, які даватимуть учням не тільки знання, а й уміння застосовувати їх у повсякденному житті. Серед чинників цієї реформи спеціалісти називають *soft skills* (м'які навички). Формування м'яких навичок – це новітні освітні практики, що активізують риси особистості, необхідні для

адаптації до сучасного суспільства, сприятимуть досягненню особистого успіху дитини.

Дефініювання *soft skills* ускладнюється багатоаспектністю поняття. До того ж тлумачення виходять «за межі школи», оскільки в основі м'яких навичок лежить ідея перспективного розвитку. *Soft skills* – свого роду перелік особистих характеристик, які так чи інакше пов'язані з ефективною взаємодією з іншими людьми. Це навички, прояв яких важко виявляти, безпосередньо визначати, перевіряти, наочно демонструвати. До цієї групи належать індивідуальні, комунікативні й управлінські навички (Казачінер, 2019).

Більш узагальнені тлумачення м'яких навичок подано у глосарії ЮНЕ-СКО “A set of intangible personal qualities, traits, attributes, habits and attitudes that can be used in many different types of jobs” (TVETipediaGlossary, 2014) та на європейському вебсайті з інтеграції “Non-job specific skills that are related to individual ability to operate effectively in the workplace” (TVETipediaGlossary, 2014).

Виклики Нової української школи зумовлюють формування нового освітнього середовища. Зміна освітнього середовища – це зміна ставлення до дитини: повага, увага до неї та прагнення знайти оптимальний спосіб для її ефективного навчання (Нова українська школа, 2019).

Інструментом розвитку м'яких навичок у контексті НУШ стала Програма Соціально-емоційного та етичного навчання (CEEH, Learning Social Emotional and Ethical (SEE) Learning). На практиці це – набір вправ, які можна інтегрувати в урок або проводити як окреме заняття (Що таке програма соціально-емоційного ..., 2020).

Змістові переліки *soft skills* різні, залежать насамперед від того, у якій сфері вони використовуватимуться.

Wagner in The Global Achievement Gap, was an early leader in the promotion of dispositions and attitudes for the 21st century, and has advocated seven survival skills that students need to attain:

- Critical thinking and problem solving
- Collaboration across networks and learning by influence
- Agility and adaptability
- Initiative and entrepreneurialism
- Effective oral and written communication
- Accessing and analysing information

- Curiosity and imagination (Snape, 2017).

Суголосні наведеному переліку є soft skills, поширені в освітніх практиках України: уміння комунікувати, співпереживати собі й іншим, керувати своїми емоціями, працювати в команді, креативно й критично мислити, вести за собою і виважено йти за лідерами тощо. Таке навчання розвиває в дитині усвідомленість, співпереживання та залученість (Що таке програма соціально-емоційного ... 2020).

Розтлумачимо окремі м'які навички.

Креативність: висловлювати думку, обговорювати й обґрунтовувати, бути індивідуальністю, генерувати нові ідеї для розв'язання конкретних проблем та ін.

Комунікативність: набувати, розуміти, засвоювати, використовувати й передавати інформацію тощо.

Критичне мислення: розв'язувати ситуації, шукати рішення, аналізувати, систематизувати, узагальнювати інформацію тощо.

Кооперативність: співпрацювати у групі/колективі, взаємодіяти, адаптуватися, ділитися необхідним та ін.

Емпатія: розуміти, толерувати, співчувати, допомагати іншим тощо.

Інтегративні по суті, м'які навички також є: окремим, специфічним показником діяльності дитини, складником наскрізних умінь і ключових компетентностей. Soft skills універсальні, тому що актуальні для загальноосвітньої школи, вишів і професійної діяльності людей.

Ключові слова: м'які навички (soft skills), Нова українська школа.

Література

Казачінер, О. С. (2019). Hard skills» та «soft skills» інклюзивно компетентного вчителя іноземної мови. *Інноваційна педагогіка*, 1, 153–156. Retrieved May 17, 2023 from http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2019/10/part_1/35.pdf

Нова українська школа. (2019). Retrieved May 17, 2023 from <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>

Що таке програма соціально-емоційного та етичного навчання і як вона працює. (2020). Вилучено травень 17, 2023 з <https://nus.org.ua/articles/shho-take-programa-sotsialno-emotsijnogo-ta-etychnogo-navchannya-i-yak-vona-pratsyuje/>

Snape, P. (2017). Enduring Learning: Integrating C21st soft skills through technology education. Retrieved May 17, 2023 from <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1164214.pdf>

TVETipediaGlossary. (2014). Retrieved May 17, 2023 from <https://unevoc.unesco.org/home/TVETipedia+Glossary/show=term/term=Soft+skills#start>

ОСОБЛИВОСТІ НАЦІОНАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ СУЧАСНИХ ШКОЛЯРІВ

Єлизавета Манушина, студентка 3 курсу
спеціальності 013 «Початкова освіта»
Маріупольський державний університет
м. Київ, Україна

Марина Нетреба, к. філол. н., доцент
Маріупольський державний університет
м. Київ, Україна

Відродження України неможливе без національного виховання, на-самперед у дітей шкільного віку. Тому особливе занепокоєння нині викликає відсутність у більшості учнів усвідомлення себе як частини на-роду, співвіднесення своєї діяльності з інтересами нації. Зарядити справі може створення такої системи освіти, яка виховувала б національно свідо-мих громадян України. З цієї причини цілі та зміст сучасної освіти важливо підпорядкувати системі національних інтересів, ідей, головним цінностям духового скарбу українського народу, національним звичаям й традиціям.

Про значущість національно-патріотичного виховання на сучасному етапі розвитку українського суспільства йдеться у «Національній доктри-ні розвитку освіти», Концепції громадянського виховання особистості в умовах розвитку української державності, Концепції національно-патрі-отичного виховання учнів та молоді, Концепції «Нова українська школа», Стратегії національно-патріотичного виховання, Програмі патріотичного виховання дітей та учнівської молоді, Законах України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» та інших нормативних актах.

У названих нормативно-правових документах зазначається, що головною метою української системи освіти і виховання є створення умов для формування особистості професіонала-патріота країни, який усвідомлює